

Eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunnalle
StV@eduskunta.fi
Asia: HE 314/2022 vp

KIRJALLINEN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI LÄÄKELAIN JA SAIRAUSVAKUUTUSLAIN MUUTTAMISESTA

Kuluttajaliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiasta ja esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lääkelakia ja sairausvakuutuslakia. Lakimuutosten avulla biologisten lääkkeiden lääkevaihto apteekissa mahdollistettaisiin ja viitehintajärjestelmässä voitaisiin muodostaa viitehintaryhmiä, joihin kuuluisi biologisia lääkkeitä ja biosimilaareja. Uudistuksella olisi vaikutuksia potilaiden lääkehoitoon ja esimerkiksi potilaan käyttämä biologinen lääke sekä samalla lääkkeen antolaite voisivat vaihtua kuuden kuukauden välein. Biosimilaarien käytön lisäämisen edellä mainittujen toimien avulla arvioidaan vähentävän lääkkeiden käyttäjien lääkekustannuksia ja valtion korvausmenoja ja mahdollistavan osaltaan hoitajamitoituksen rahoituksen. Biologisten lääkkeiden apteekkivaihto otettaisiin käyttöön vuoden 2024 alusta. Insuliinivalmisteiden osalta biologisten lääkkeiden apteekkivaihto otettaisiin käyttöön vaiheittaisesti.

Kuluttajaliitto näkee lähtökohtaisesti kannatettavana esityksen tavoitteen lääkkeiden käyttäjien lääkekustannusten vähentämisestä. On kuitenkin huomioitava, että biologisten lääkkeiden apteekkivaihdosta on vain niukasti kokemuksia muista maista, mikä tulisi huomioida tarkasti lakiuudistusta tehdessä. Lääketurvallisuus ei saa vaarantua uudistuksen takia ja erityistä huomiota tulisi kiinnittää haavoittuvassa asemassa oleviin asiakasryhmiin. **Lääkkeen käyttäjien näkökulmasta olisi hyvä, että uudistus vaiheistettaisiin alkamaan tilapäisistä valmisteista ja laajamittainen biologisten lääkkeiden apteekkivaihto toteutettaisiin vasta myöhemmin. Tulisi myös tarkastella, voisiko insuliinivalmisteet jättää kokonaan apteekkivaihdon ulkopuolelle niiden välittömästi elämää turvaavan erityisluonteen takia.**

Lääkkeen käyttäjien näkökulmasta tärkeä kysymys on, että miten pistosopetus ja antolaiteopastus tulee toteutumaan käytännössä. Jos potilaalle tuttu biologinen lääke vaihtuu toiseksi valmisteeksi apteekkivaihdon yhteydessä, voi lääkkeen käyttäjälle tuttu lääkkeen antolaite vaihtua siinä samalla. Tällä hetkellä julkinen terveydenhuolto on pahoin kuormittunut ja potilaat eivät aina saa yksiköistä sellaista hoitoa, opastusta ja neuvontaa kuin tarvitsisivat. Terveydenhuollon yksikköihin ei saa aina edes yhteyttä soittopalveluiden ruuhkautumisen takia. **Kuluttajaliitto haluaakin tuoda esiin, että on tärkeää varmistaa, että lääkkeiden käyttäjiä ei jätetä yksin uudistustilanteessa ja pohtia tarkoin realistista uudistuksen toteuttamisaikataulua.** Biologisten lääkkeiden saatavuus tulee myös turvata

kaikissa tilanteissa.

Helsingissä 16.1.2023

Kuluttajaliitto ry

Julia Lumijärvi. OTM, HLL
Juristi (sote)